

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie-i-identyfikacje/upamietnianie-walk-i-meczenstw/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/37005,ul-Krasickiego-Jana.html>
28.02.2026, 21:53

ul. Krasickiego Jana

26.10.2016

W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa powyższa powinna zostać zmieniona jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).

Jan Krasicki (1919–1943) – ps. „Kazik”, młodzieżowy działacz i agitator stalinowski, funkcjonariusz Komsomołu we Lwowie, następnie członek grup dywersyjnych, członek Polskiej Partii Robotniczej i Gwardii Ludowej, formalnie ogłoszony przewodniczącym Związku Walki Młodych.

Urodził się 2 września 1919 r. w Sowlinach pod Limanową, w rodzinie inteligenckiej. Jego ojciec przed wojną pełnił funkcje inspektora oświatowego. W 1937 r. Jan Krasicki ukończył gimnazjum w Święcanach. Rozpoczął studia prawnicze na Uniwersytecie Warszawskim. Tam wstąpił do Organizacji Młodzieży Socjalistycznej „Życie”, która pozostawała pod wpływami nielegalnych ugrupowań – Komunistycznej Partii Polski i Komunistycznego Związku Młodzieży Polskiej. Nawiązał też bezpośrednie kontakty z działaczami KPP. Po wrześniu 1939 roku przedostał się na tereny okupacji sowieckiej – do Lwowa. W roku akademickim 1940–1941 został przyjęty na studia prawnicze na „Lwowskim Uniwersytecie Państwowym im. Iwana Franki”. W okresie skierowanych w polską ludność sowieckich represji, masowych deportacji i terroru aktywnie włączył się w działalność na rzecz propagowania stalinizmu wśród polskiej i ukraińskiej młodzieży. Został przewodniczącym Związku Zawodowego Studentów i Pracowników Naukowych wydziału prawniczego. W 1940 r. rozpoczął starania o przyjęcie do stalinowskiego Komunistycznego Związku Młodzieży (Komsomoł). Jego zabiegi zostały uwieńczone powodzeniem, co było dowodem zaufania sowieckich władz do Krasickiego jako wyróżniającego się agitatora politycznego. W początkach 1941 roku został II Sekretarzem Miejskiego Komitetu Komsomołu we Lwowie. Wiosną 1941 roku był członkiem delegacji studentów na spotkanie z I Sekretarzem Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Ukrainy Nikitą Chruszczowem. Organizował koła komsomolskie w zakładach pracy, urządzał odprawy dla agitatorów i wykładowców politycznych, którzy mieli organizować obowiązkowe spotkania polityczne, tzw. „masówki” dla robotników. Stał się wówczas bohaterem sowieckich reportaży propagandowych w lwowskiej prasie i w radio. Po wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej w czerwcu 1941 roku. był pod szczególną ochroną służb sowieckich – wraz z władzami lwowskiego Komsomołu ewakuowano go na wschód. W Moskwie został wytypowany do grupy Polaków, którzy mieli zostać przerzuceni do Polski w celu realizacji zadań dywersyjnych oraz wytycznych stalinowskiej polityki i taktyki propagandowej na ziemiach polskich. Po przeszkoleniach służb specjalnych, zakamuflowanych jako Szkoła Kominternowska, mieszcząca się w m. Puszkino i w Kuszarenkowie nad Ufą, włączono go do tzw. drugiej grupy inicjatywnej, która, po przerzuceniu do kraju 20 maja 1942 r., zasilila kierownicze kadry komunistycznej konspiracji – w ramach PPR i tworzonej wraz z nią Gwardii Ludowej. Od czerwca 1942 r. do marca 1943 roku był kierownikiem łączności radiowej KC PPR z Moskwą oraz członkiem bojówki specjalnej, podległej władzom partii. Brał udział w różnego rodzaju akcjach zbrojnych GL, w tym w akcji na Komunalną Kasę Oszczędności w Warszawie 30 listopada 1942 r., w której zdobyto olbrzymie fundusze na działalność konspiracyjną i propagandową. Zajmował się

również szkoleniem politycznym i wojskowym młodych członków GL. Jako człowiek szczególnego zaufania w grudniu 1942 r. wraz z M. Hejmanem dokonał zabójstwa dowódcy Gwardii Ludowej – Bolesława Mołojca. Było ono elementem wewnętrznych rozgrywek i walki o władzę w łonie partii komunistycznej. Kiedy PPR ogłosił w lipcu 1943 roku powstanie Związku Walki Młodych – Krasicki formalnie był zaliczany do grupki osób występujących jako władze ZWM. W rzeczywistości w latach okupacji niemieckiej ZWM był przede wszystkim formułą propagandową – w gruncie rzeczy nieformalną i nieliczną grupką młodych członków bojówek i oddziałów PPR, redagującą od lutego 1943 r. propagandowe pismo konspiracyjne „Walka Młodych”, skupiającą ludzi jedynie z Warszawy i okolic. Realne struktury ZWM, jako partyjnej „młodzieżówki” PPR, zaczęto tworzyć dopiero po zajęciu centralnej Polski przez Armię Czerwoną. Propagandowo głoszono, że pierwszą przewodniczącą ZWM była Hanna Szapiro (Hanka Sawicka), która z ramienia PPR odpowiadała za redakcję „Walki Młodych”. Krasicki został jej następcą (po jej śmierci w marcu 1943 r.): jako redaktor naczelnny pisma – formalnie był także „przewodniczącym ZWM”. Latem 1943 r. na polecenie zwierzchników ściągnął do Warszawy Bolesława Bieruta, wówczas zakonspirowanego członka sowieckiej siatki dywersji w Mińsku na Białorusi. Wkrótce po powrocie został w Warszawie 2 września 1943 roku aresztowany i zginął podczas próby ucieczki. W okresie PRL-u nie eksponowano nadmiernie jego działalności na rzecz ZSRR i aktywności w propagowaniu kultu Stalina, całkowicie przemilczając, że był sowieckim agitorem w czasach krwawych represji i deportacji ludności polskiej z ziem wschodnich w latach 1939-1941. Z reguły przemilczano także jego udział w zabójstwie Mołojca, co uznawano za temat niewygodny. Zgodnie z zasadami ówczesnej propagandy kreowano go natomiast na patrona młodzieży – rzekomo bohatera walk o niepodległość Polski i wzór patriotyzmu. Jego imię nadawano licznym ulicom, szkołom i organizacjom. Został m.in. patronem powstałego w 1957 r. Związku Młodzieży Socjalistycznej, a także Wyższej Szkoły Lotniczej w Dęblinie.

(mkkr)